VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIX. évfolyam.
5730. szám

4 oldal,
20 bani

Vasárnap,
1963.
augusztus 11.

Augusztus 23 köszöntésére

A Vörös Trikó gyárban mindenki versenyben van. Ünnepre készülnek. Crăciun Traian elvtárs is, akit képünk ábrázol, a Raschel kötszövő osztályon egyre jobb eredményekért harcol. A versenyben már több esetben élenjáró kommunista ezalkalommal is kitünő minőségü munkával akarja köszönteni augusztus 23-át.

Újabb vállalások

Nemrég üzemünk, az aradi Butorgyár munkaközössége minden részlegen és osztályon összejött azért, hogy megbeszélje az ünnep előtti teendőket és ujabb vállalásokat tegyen köszöntésére.

A kezdeményezés az 1-es géprészleg munkaközössége részéről hangzott el:

— Törekedjünk arra, hogy minden részlegen 1,5 százalékkal növeljük a termelékenységet — hangzott az 1-es géprészleg dolgozóinak felhivása. — De a minőségről se feledkezzünk meg. Ezt pedig ugy érhetjük el, ha minden művelet elvégzésekor szigoruan betartjuk a müszaki előirásokat és adatokat.

Igy peregtek egymás után a felhivás mondatai. Miután elhangzottak, kérges tenyerek verődtek össze, jeléül annak, hogy egyetértenek az 1-es géprészleg dolgozóinak felhivásával és igyekezni fognak valamennyien teljesiteni azt. De a válasz nemcsak taps formájában érkezett. Számos dolgozót szólásra serkentett a felhivás. Steinbecker Sándor, Grădinaru Aurel, Pop Emanoil, akik ugyancsak gépen dolgoznak, még megtetézték a felhivást, mondván, hogy a nagy ünnep tiszteletére — akarattal és lelkesedéssel — még 5 százalékkal is többet termelhetnek, mint eddig. Hangoztatták, hogy gondos szervezéssel, időben történő anyagellátással és a gépek nagyarányu kihasználásával a butorgyár munkaközössége még többre is képes. A termelési értekezleten részvevők valamennyien lelkesen fogadták a felhivást.

Parosan János, levelező

Büszkék vagyunk rájuk

A Vörös Trikó-gyár lelkes munkaközössége már a mult hónap elején vállalta, hogy hazánk felszabadulásának 19. évfordulóját ujabb kimagasló eredményekkel köszönti. A hóvégi számvetésből kitünt, hogy munkaközösségük adott szavának helyt állt: terviket nemcsak teljesitették, hanem 6,19 százalékkal tul is szárnyalták.

Olyan eredmény ez, mely valamennyiüket boldoggá tesz, különösen mivel valamennyi dolgozó hozzájárult megvalósításához. Mégis ki kell emelnünk Buzgău Ioan, Simerian Doina, Mos Ioan, Bokor Klára és Demin Florica vezette brigádokat, amelyek az élre kerültek, nagyszerü megvalósításaikkal, minőségi munkájukkal.

Üzemünk munkaközössége azonban nemcsak brigádonként, hanem egyénileg is versenyben van. S az egyéni versengés is meghozta a kivánt eredményt.

Ördögh Ilona, levelező

Megindult a turbina

Az Áramszolgáltatási Vállalat turbinakezelői és karbantartói a közelmultban megkezdték az 1-es számu nagyteljesitményü turbina javitását. A szorgalmas dolgozók a javitási munkálatok megkezdésével egyidejüleg vállalták, hogy a nagy évforduló tiszteletére be is fejezik a turbina javitását.

Helyt álltak vállalásuknak. Most nem is olyan régen, ünnepélyes aktusnak voltak részesei. Az 1-es számu turbina szelepje hangtalanul kinyilt s a gőz óriási erővel sisteregve tört a lapátokkal ellátott koszoruk közé. A fordulatmérő az 0-ról rohamosan emelkedni kezdett. Egymásután hagyta el a számokat, mig megállapodott a beállitott és kijelölt 3000-es piros szám mellett. Igen, 3000 fordulat percenként és sok-sok kilowattóra villanyáram energia, amely táplálja a városunkat felölelő elektromos vérkeringést, mint egy hatalmas dobogó szív.

A turbina pontos és jómiroségü javitásával, valamint üzembehelyezésével nagymennyiségü villanyáram tódul üzemeink, gyáraink felé, elősegitve munkaközösségeiket terveik teljesitésében. S elmondhatjuk, hogy nem volt könnyü a munkálat elvégzése. De a munkaközösség Bold Aurel mester vezetésével nemcsak vállalásának, hanem szakmai kötelezettségének is helyt állt. Szorgalmasan dolgozva sikerült megvalositani mindezt. Ha valaki megfigyelte őket munka közben, határtalan lelkesedést és akaratot fedeztek fel. Valamennyien jól dolgoztak. De külön dicsérőleg kell szólnunk Cotraci Ioan kommunistáról, Kmetl Sámuel párttagje öltről és Szilágyi László IMSz-tagról, akik fáradságot nem ismerve dolgoztak brigádjuk hirnevéért és azért, hogy ez a turbina a meghatározott nap előtt üzemképes legyen.

Gusat Cornel és
Marseu Iustin,
levelezők

FALVAINKBÓL JELENTIK

Továbbra is nagy figyelmet a nyári mélyszántásra

Noha az utóbbi napokban meggyorsult a nyári mélyszántás üteme, az eredmény még nem kielégitő. Augusztus 8-ig rajonunk kollektiv gazdaságaiban 27.067 hektáron végezték el ezt a fontos munkát. Augusztus 7-én például 451 traktor dolgozott a nyári mélyszántásnál. Továbbra is azt mondhatjuk, hogy ott, ahol kezdettől fogva jól szervezték és irányitották a munkát, ott eredmények születtek. Igy például a nagyperegi kollektiv gazdaságban már végeztek az 590 hektár nyári mélyszántással. A kisperegiek a 630 hektár előirányzatból 580 hektárt szántottak fel. A pécskai Dózsa György kollektiv gazdaságban az 1.300 hektár előirányzatból 1.004 hektárt szántottak. Érdemes megemliteni, hogy a nyári mélyszántásnál a munka szervezésén mulik minden. Ugyanazon a talajon, csaknem ugyanannyi területtel rendelkező kollektiv gazdaságok között nagyok az eltérések. Igy például a vingai December 30 kollektiv gazdaságban a 940 hektár előirányzatból 780 hektáron végezték el a nyári mélyszántást. Ezzel ellentétben a Hristo Botev gazdaságban a 900 hektár előirányzatból mindössze 410 hektáron szántottak. Ilyen nagy az eltérés a kürtösi két kollektiv gazdaság között is. Az Augusztus 23 gazdaságban 810 hektáron szántottak. Ezzel szemben az Uj világ gazdaságban csak 596 hektáron. Tehát világosan kitünik, hogy mindkét helyen a szervezéssel, a munka irányitásával volt baj. Mert a talaj azonos a két községben, s ugyanakkor csaknem egyenlő számu erőgéppel rendelkeztek mindegyik gazdaságban.

A nyári mélyszántásra továbbra is nagy figyelmet kell forditani. Szorgalmazni kell ezt a munkát azért is, mert most már a silózás és később az őszlek betakaritása követel majd nagyobb figyelmet mezőgazdasági egységeink vezetőitől, dolgozóitól.

Szorgalmazni kell a vetőmagvak előkészitését is

A kalászosgabonák betakaritása befejeződött. Mind jobban közeleg az őszi vetési munkálatok megkezdésének ideje. Addig is azonban a legnagyobb körültekintéssel kell kihasználni az időt. Elő kell készileni a vetőmagvakat, meg kell állapitani azok csiraképességét, hogy amikor elérkezik az idő, jóminőségü, fajtiszta, teljes csiraképességü vetőmagot juttassunk a földbe. Ami a vetőmagvak tisztitását illeti, ez a munka elég vontatottan halad. Augusztus 8-ig mindössze 1.594 tonna vetőmagot tisztitottak meg rajonunk kollektiv gazdaságaiban. E tekintetben a mácsai, a nagylaki Victoria, a tornyai, a Vingai Hristo Botev, a fenlaki, az iratosi kollektiv gazdaságok járnak az élen. Nem mondhatjuk ugyanezt a kisiratosi, féregyházi, fiszkuti, szépfalusi, kalácsai, nagyfalusi, sajtényi Flacăra és más gazdaságokról, ahol még nem láttak hozzá a vetőmag tisztitásához és megfelelő tárolásához.

A vetőmag biztositásának másik fontos tényezője a csiraképesség, az idegen anyag megállapitása. Ezt a munkát a rajoni magellenőrző laboratórium végzi. Eddig rajonunk 49 gazdaságából küldtek be vetőmagokat ellenőrzés céljából a laboratóriumhoz. Akadnak gazdaságok, amelyek még mindig halogatják e fontos feladat elvégzését. Nem számolnak azzal: amennyiben vetőmagvaik nem felelnek meg a célnak, ki vannak téve annak, hogy utolsó pillanatban, kapkodva kelljen beszerezniök a vetőmagot, s esetleg már csak olyanhoz jussanak, amely nem felel meg a helyi viszonyoknak. A kisiratosi, kalácsai, monostori, pécskai Petőfi Sándor, szécsányi és más gazdaságok még mindig nem küldték be vetőmagpróbáikat a laboratóriumhoz. Kollektiv gazdaságaink szakembereinek sokkal nagyobb figyelmet kell forditaniok a vetőmagvak tisztitására, elraktározására és a vetőmagvak minőségének ellenőrzésére vagyis arra, hogy idejében elküldjék a laboratóriumba, s idejében meggyőződjenek arról, hogy vetőmagvuk jóminőségü, alkalmas a vetésre.

Folyik a silózás

Az utóbbi napokban a kálnoki időjárás sok helyen gyors érésre kényszeritette a kukoricát. Ez szükségessé tette, hogy hamarabb hozzálássanak a silózáshoz is. Augusztus 8-ig rajonunk 25 kollektiv gazdaságában kezdték meg a kukorica silózását. Az emlitett időpontig 4.038 tonna kukoricát silóztak. A sofronyai kollektiv gazdaságban eddig már 409 tonnát, a pécskai Petőfi Sándor kollektiv gazdaságban 580 tonnát, a Dózsa György gazdaságban 100 tonnát silóztak. Most már fokozott figyelmet kell forditani erre a munkára is, hiszen az elkövetkező napokban már mindenütt alkalmas lesz a kukoricatermés arra, hogy teljes ledülettel végezzék ezt a munkát. Különös figyelmet kell forditani arra, hogy a silózást szervezetten, gyorsan végezzék s ezáltal biztositsák a lesilózott takarmány jó minőségét is.

Új gazdasági épületek

A gáji Unirea kollektiv gazdaságban is évről évre növekedik az állatállomány létszáma. A nagyarányu szaporodás szükségessé tette ujabb férőhelyek épitését. A gazdaság vezető tanácsa, az alapszervezet irányitásával, ugy határozott, hogy az idén két, 110 fő befogadóképességü szarvasmarha istállót épitenek. Ez volt a tervben. De terven felül még egy 110 férőhelyes szállást épitettek. Rövidesen befejezik az 5.000 férőhelyes baromfinevelde és a 70 darab befogadóképességü sertésfiaztató épitését.

Legújabb

sek események hírek jelentések események

Fontos esemény előtt

Ha valaki ellátogatott ezekben a napokban Hunedoara-Timisana faluba, láthatta a lakosok szorgoskodását. Fontos esemény előtt állnak a hunedoara-timisanaiak: sor kerül a villanyvilágitás bevezetésére. S ezzel régi vágyuk teljesül a lakosoknak. Az önkéntes hozzájárulás helyes felhasználásával ugyanis beszerezték a villanyvilágitás bevezetéséhez szükséges póznákat, huzalokat. Emlitésre méltó, hogy a lakosok önkéntesen segédkeztek ennél a munkálatnál is.

Hétfőn, augusztus 12-én ünnep lesz a faluban. Ekkor kerül sor a villanyáram bekapcsolására. Felejthetetlen nap, esemény lesz ez a Hunedoara-timisanai lakosok életében.

Iskolát épitenek

A sági nyolcosztályos iskola épülete már kicsinynek bizonyul. Éppen ezért a népgyülés ugy határozott, hogy uj épületet emelnek az iskola udvarán. Elhatározták azt is, hogy a négy uj tantermet és a laboratóriumot a jövő év folyamán adják át rendeltetésének. Az iskola épitésére erre az évre 85.000 lejt szavazott meg a népgyülés. Ebből az összegből eddig 83.400 lejt kiegyenlitettek a lakosok. Igy lehetővé vált, hogy a munkálatokat megkezdték. Az alapozási munkálat már megtörtént, ebben az évben felhuzzák a falakat is. Meg kell emliteni azt is, hogy 24 ablakrámát vásároltak.

Munkában az állandó bizottságok

Négy állandó bizottság működik a rajoni néptanács mellett: a tervpénzügyi, mezőgazdasági-értékesitési, községgazdálkodási és tanügyi-kulturális. A hét folyamán mind a négy állandó bizottság munkaülést tartott, amelyen elemezték a második negyedévben kifejtett tevékenységüket.

KÜLFÖLDRŐL

MOSZKVA. Dean Rusk amerikai külügyminiszter és kisérete szombaton elutazott Moszkvából.

A vnukovoi repülőtéren Ivan Szpiridonov, a Legfelső Szovjet Szövetségi Szovjetjének elnöke, Andrej Gromiko külügyminiszter és Foy D. Kohler, az USA moszkvai nagykövete bucsuztatta az elutazókat.

★

STOCKHOLM. Augusztus 9-én hivatalos látogatásra Stocholmba érkezett Macmillan angol miniszterelnök. A brit kormányfő Home külügyminiszter és más hivatalos személyek kiséretében utazott a svéd fővárosba.

★

ALMA-ATA. Kazahsztánban jelenleg 27 féle fémet állitanak elő. Tervbe vették ujabb tiz fémfajta gyártását.

A fémipari üzemekben különleges ritkafém osztályokat létesitenek. A csimkenti olomgyárban megkezdték az ólommal együtt kitermelt ritkafémek feldolgozását. Az Uszt-Kameno-gorszk-i és leninogorszki cinkgyárakban is épülnek hasonló részlegek.

★

SZOFIA. A népi hatalom éveiben nagyvállalattá nőtte ki magát a 70 éves beloszlavi üveggyár, amely ma tizenegyszer többet termel, mint 1944-ben. A gyárban korszerü gépekkel ellátott uj részlegeket létesitettek, amelyek esztétikus és minőségi üvegtárgyakat készitenek.

„A majláti kertek alatt"

Hűvös, ködös reggelre ébredt a falu. A szó szoros értelmében késő őszi időjárás volt. Az égen szürkés-fekete felhők uszták olyan lent, hogy szinte seperték a nedves földet. De mégsem akart esni. Pedig nagyon kellene már az eső a nagy hőség után — mondogatták a majláti kollektivisták — amint léptetket a megbeszélt munkahely felé tránytitották. Mindenki tudta, hogy mi a tennivalója. Előző este megbeszélték a brigádosokkal...

A falu egyik széle felé igyekeztünk. Nem volt meghatározott célunk. A véletlenre bizituk magunkat.

A falu legszélső házának „kertje alatt" hatalmas épületeket pillantottunk meg. A majláti kollektiv gazdaság állattenyésztő részlegére vezetett a véletlen bennünket.

Amint jártuk a hatalmas istállókat, szorgalmas állatgondozókkal találkoztunk.

— Jó szerencsét!

A bányászköszöntés önkéntelenül csuszott ki a szánkon, bár a helyzethez egyáltalán nem illett. A sok tarka tehén között fejők csorgatták a tejet a sajtárba. A szarvasmarha istállón tul fülsiketitő lárma hallatszott. Igy szokott ez lenni minden reggel, hiszen éjjel nagyon megéhezett az 1079 darab sertés. A sertésól közelében félig kész istálló állt égremeredező piros téglafalaival. Rövidesen felhuzzák rá a tetőt s „beköltöznek a tulajdonosok": a száz darab tehén.

Tovább mentünk a falu szélén, „a kertek alatt". Embermagasságu kukoricás mellett haladtunk el. Majd hirtelen változott a kép. A kukoricás tőszomszédságában több hektár dohány huzódott el. Ez is olyan magasra nőtt, hogy a szedők nem látszottak, csak hangjukat hallottuk. A „lepedő" nagyságu leveleket pedig alig győzték szállitani a fogatok.

Odébb 60 hektárnyi mák, vagyis mákszár, mert nagyrészét már leszedték a gubóknak. Akkor nem törték, mert nedves volt.

A távolban pöttömnyi lovak járták a sárgás-fekete földet. Néhány héttel ezelőtt ott még aranyló kalászokat ringatott a szél.

Megkerültünk egy — akáccal övezett — fehér házat és a kert alatt husz hektárnyi területen 10—15 centiméter nagyságu másodvetésü kukorica sorakozott nyilegyenes rendekben. Beljebb, ugy a föld közepe felé, nyolc sárga pej huzta fáradhatatlanul a láncboronát. A gyeplő tartó Szőke Ferenc és Kiss Mihály a 3-as számu mezei brigád 3-as számu csoportjának tagjai. Nem értek rá sokáig beszélgetni, hisz szavakkal élve: sürget a munka.

Nem is tartottuk fel őket, hanem tovább indultunk a „majláti kertek alatt".

Változott a kép. A gazdaság nagy kiterjedésü kertészete tárult elénk, amelyből több, mint kilencszázezer lej bevételre számitanak a majláti.

A dülőuton Nyári György kertészbrigádos társaságában több férfi állt. Tanakodtak. Majd rövid idő mulva hozzálláttak a karók és a drót felszedéséhez a paradicsom közül.

A kertészet „központjába" egymásután érkeztek a fogatok husospaprikával, paradicsommal. Idősebb asszonyok „ugráltak" le vidáman a kocsikról nagy hahotázás közben. Gyorsan lemérték a paprikát s indultak is tovább a paradicsomosba. Ugyanis az öt és fél hektárról az utolsó, a tizenötödik vagon piros gyümölcsöt szüreteltek s azután „felszabadították".

Jártuk a kertészet. Megcsodáltuk a szépen fejlődő, jó jövedelmező, haragoszöld levelü negyvenöt hektár vitaminpaprikát, a most fejlődő hamvaslevelü őszi káposztát.

Egy csoport vidám asszony a sárgarépát szedte. Odébb az ökölnyi nagyságu hagymákat „borogatták" ki az asszonyok a porhanyós, nedves földből. A tizenkét hektár hagymának mintegy nyolcvan százaléka került már biztos helyre a raktárba s onnan majd a begyüjtő központba. Ott az 1-es mezei brigád 5-ös számu csoportjának nyolc asszony- és leány tagja tevékenykedett. Köztük volt az örökké vidám Lakatos Julianna, Molnár Erzsébet, Tóth Ilona, Albert Anna.

Már majdnem megkerültük a falut, amikor ujra a paradicsomszüretelők között kötöttünk ki. A vidám hangulat, a fülbemászó népdal melódiája csalogatott vissza bennünket.

Szállt a dal s a kezek gyorsan jártak, egymásután teltek a ládák. Nem is csoda, hisz a szüretelők csoportjában találtuk Kónya Rozáliát, Kovács Ilonát, Bezdan Viktóriát, Ökrös Teréziát, Lakatos Ágotát a Hódi Mihály vezette csoportból.

Elköszöntünk s amikor a falu alá értünk, a szellők szárnyán még utolért bennünket a dal. Mintha az öreg nap is ezt akarná hallgatni, előbujt a szürke felhők mögül. A dal meg zengett:

A majláti kertek alatt
Három kislány zabot arat...

Kovács Sándor

HAZÁNK MINDEN TÁJÁRÓL

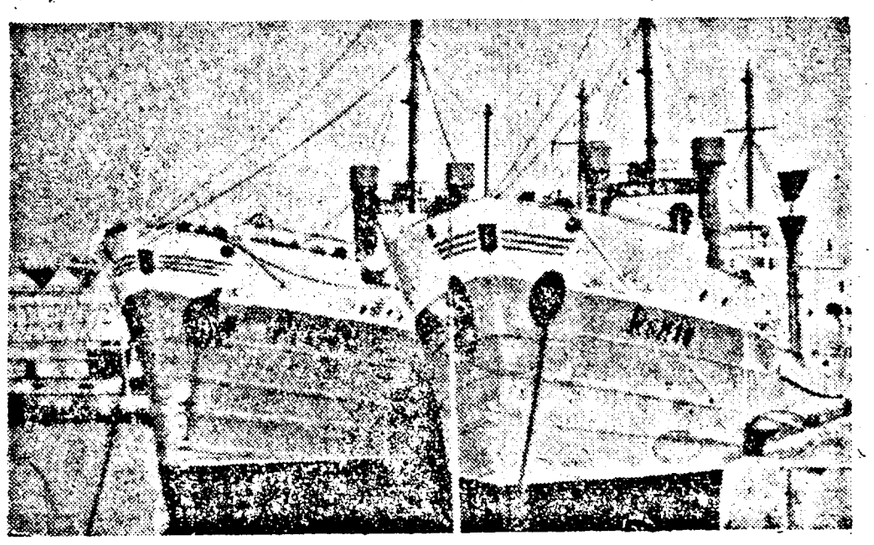

A Turnu Severin-i hajóépitő telepen nemrég bocsájtották vizre a képünkön látható két uj 1100 tonnás teherszállitó hajót.

Érdekes félvezetős készülék: *alagut-dióda*

Az Akadémia Fizikai Intézetének szakemberei országunkban elsőizben állitottak elő alagut-diodákat, jelentős gyakorlati alkalmazásra szolgáló félvezetős készülékeket. A félvezetők területén elért uj eredmény a kvantum-mechanikában „alagut-effektus" név alatt ismert jelenségen alapul.

Az alagut-diodák széles körüen alkalmazhatók egyes termelési folyamatok automatizálására, a távközlésben és általában a rendkivül nagy frekvenciáju áramok technikájában. Segitségükkel nagy frekvenciáju erősitők és áramfejlesztők, rendkivüli sebességgel váltakozó áramkörök, elektronikus számitógépek stb. szerkeszthetők.

Az Akadémia Fizikai Intézetében készülő alagut-diodák müködési jellegzetességeik tekintetében megfelelnek a legjobb külföldi termékeknek. Ipari gyártásuk rövidesen megkezdődik.

Több tejet a fogyasztóknak

Számos állami gazdaság tulteljesitette az év első hét hónapjára szóló tejszállitási tervét. Csupán a lasi, nagyszentmiklósi, kolozsvári trösztökhöz tartozó gazdaságok terven felül 800.000 liter tejet szállitottak fogyasztási célra és ipari feldolgozásra. Az emlitett egységekben jelentős összegeket takaritottak meg a tej önköltségének csökkentésével.

Az eredmények a fejlett tapasztalatok elterjesztésének és az állatok ésszerü takarmányozásának tulajdonithatók.

Az állami gazdaságok tervbe vették, hogy az idén körülbelül egy milló hektoliterrel több tejet szállitanak, mint tavaly.

Restaurálják a történelmi müemlékeket

Az utóbbi években megkülönböztetett figyelmet forditunk az országunk területén lévő történelmi és kulturális müemlékek restaurálására. Az idén ujabb 11 ilyen épitőtelep nyilt a különböző helységekben. Más 13 helyen folytatódik a tavaly megkezdett helyreállitási munka.

Néhány nagy müvészeti értékü épületnél már befejeződött a restaurálás. Ezek között megemlithetjük a lasi gótikus termet, a kálnoki parasztvárat és másokat.

Az év végéig eredeti formájában állitják helyre a gyulafehérvári várkapukat, a bukaresti Radu Vodă tornyot, a Suceava tartományi voroneți és sucevița kolostorokat stb. A Stefan cel Mare uralkodása idején emelt XV. századbeli voroneți kolostorban például helyre állitották a tetőzetet s elvégezték a restaurálási tervben meghatározott belső és külső tatarozásokat. Nagyszabásu munka folyik Sucevițán is. Itt a kolostor restaurálása mellett az eredeti épitészeti felfogás szellemében helyre állitják a Movilesti család palotájának épületszárnyait.

MŰVELŐDÉS

A napokban ünnepelte 80. születésnapját Serestély Béla. Ebből az alkalomból irott versével köszöntjük az idős költőt.

SERESTÉLY BÉLA

Hogy visszhangozzák a bércek!

**Tegnap a csend bársony-pamlagára dőltem,
az ablakon bekandikált egy csillag,
anyám képére vetődött a fénye
s két szeméből rám visszanevetett.**

Este volt.

**A szobában árnyékok imbolyogtak.
Feleségem a vacsorát készitette
s azt mondta:
„Ma kijönnek a gyerekek".
Aztán kinyitotta a rádiót.
Az éppen táncdalt muzsikált
és én a zene szárnyára felülve,
visszaszálltam hatvan év távolába,
ott láttam magam a táncteremben,
a zsakett feszült rajtam
és az első négyesre
kértem fel „azt a kislányt".**

**Pillanatra lehunytam a szemem.
Apámat láttam.
Kint volt a határban.
Pacsirtadalt fogott az ekéje elébe,
mikor grófi urának fehér kenyere alá
szántotta
a kemény, makacs, sziklás havasalji rögöt.
Kalapja mellé napsugarat tüzött
s a levegő üde-zöld smaragdjába
fürösztötte be dolgos két kezét,
csizmája nyomán daloltak a rögök,
mert koldusan is szerette
ezt az áldott,
sok vértől ázott,
sok könnyel öntözött
drága hazai földet.**

**Aztán felhő-fészkéből kibujt a hold.
A cukorgyári sziréna fölharsant
s az alvó csendnek szivét fölsebezte.
Motor bugott az ablakunk előtt,
megjöttek a gyerekek.
Fiatalságukkal, üdeségükkel megtelt a szoba
és virágok nyiltak ki sziveinkben.
A lányom azt mondta:
„Apu, ma valaki megdicsérte egyik versedet".**

**Igen... Igen...
verseltem,
daloltam,
énekelgettem hosszu életem során.
Talán megmozgattam egy-egy lelket velük,
de mi ez mind, ahhoz az örömhöz képest,
amit a sors megérnem engedett:
hogy a felvirradt szabadság diadalkapujára
irhattam föl
ujjongó lélekkel
egyik versem utolsó sorában:
„Győz mindenen a diadalmas élet!"**

**Ez buzditott aztán tovább:
„Emlékezzél!"
Ott születtél a Retyezát tövében,
tekints hát fel hókoszorus fejére,
a csillogó csucsokra,
melyeket eddig még el nem értél.
Oda törekedj!
Keresd továbbra is a magast!
Nem hakuló dalaidnak szárnyán
repülj fel oda
és onnan zengd el,
hogy visszhangozzák a bércek:
„Szeretlek, hazám!"
Ki megifjodva olyan nagyra nőttél
s ha eddig csak verseim apró kavicsain
lépkedve
botorkáltam feléd,
engedd meg, hogy most
homlokod fénylő koronájának ékei közé
alkonyuló életem egéről
költészetem halvány kis csillagából
egy sugaracskát én is odatüzzek,
talán jelent az is egy gyertyácskányi fényt,
elvegyülten
a többi csillag
üstökös között...**

A siker záloga

Hazánk fasiszta iga alól való felszabadulásának 20. évfordulója tiszteletére rendezett VII. országos kulturverseny műkedvelő-együtteseink nagyfoku fejlődéséről tett tanubizonyságot. Mint országszerte, ugy az aradi Vagongyárban is a fiatalok lázasan készülnek a verseny különböző szakaszaira. A szorgos előkészületek folytán a vállalatok közötti versenyszakaszon 11, a városin 8, mig a tartományi vetélkedőn négy együttessel vettünk részt.

A vetélkedő valamennyi szakasza azt igazolta, hogy üzemünkben a művelődési tevékenység az utóbbi időben nagy mértékben fejlődött. A VI. kulturversenyhez viszonyitva hárommal több együttessel büszkélkedhetünk, mig a műkedvelők létszáma 65-el növekedett. Igy jelenleg nem kevesebb, mint 268 műkedvelő tevékenykedik üzemünkben. A művelődési élet nemcsak mennyiségi, de minőségi szempontból is örvendetesen javult az utóbbi időben, amit az előadások sikere, a közönség elismerése is igazol.

Különösképpen említésre méltóak azok az együttesek, amelyek kiváló munkájuk elismeréseként részt vehettek a közelmultban rendezett tartományi vetélkedésen. Ezek között emlithetjük a kórust, a fuvós és félszimfonikus zenekarokat, valamint az ének- és táncszólistát. A jelenleg 80 főnyi kórus a VI. országos kulturverseny óta mintegy 20 taggal bővült. Az együttes repertoárjában többek között I. Chirescu: Republica mãreaţa vatrã, S. Coran: Floare bãnãţeanã és más hazafias, valamint népi kórusművek szerepelnek. Marin Fudulu hegesztő, Chis Florian technikus, Augustin Gorba esztergályos és mások szorgalmukkal, fegyelmezettségükkel nagy mértékben hozzájárultak az együttes sikeréhez.

A Sabin Sirbu által vezetett fuvószenekar 57 tagja ugyancsak 9 műkedvelővel gyarapodott az utóbbi időben. Műsorukban szintén számos hazafias, forradalmi és népi számot tartanak nyilván. A félszimfonikus zenekar 36 tagja ugyancsak szorgosan készült a versenyen való részvételre. Ioan Bucuci hegesztő, Ioan Lucuţa lakatos, Fibinger Géza főkönyvelő és mások teljes tudásukat latbavetették a jó eredmények elérése céljából.

Akárcsak az együttesek, ugy a szólisták létszáma is örvendetesen emelkedett a Vagongyárban. Különösen tehetségesnek és szorgalmasnak bizonyulnak Emil Badea lakatos és Avram Tol minőségi ellenőr, akik tánc-, illetve énekszámokkal vettek részt a tartományi vetélkedőn.

A műkedvelők szorgalmas és fegyelmezett magatartásán kivül az elért sikert, a pártbizottság által irányitott szakszervezeti bizottság támogatásának, valamint a klub igazgató és a szakszervezeti bizottság kulturfelelőse fáradhatatlan ösztönző, mozgósitó munkájának köszönhetjük. A kulturverseny ezévi befejezése után műkedvelőegyütteseink folytatják tevékenységüket művészi szinvonaluk állandó emelése, a további sikerek elérése érdekében.

Ardelean Dumitru,
a Vagongyár dolgozója

MIKES KELEMEN:

Törökországi levelek

Mikes Kelemen: Törökországi leveleinek uj kiadása komoly eredménye hazai könyvkiadásunknak. De ugyanakkor szocialista irodalomtudományunk teljesitménye is. A kötet — izléses kiállitásban — a teljes leveleskönyvet tartalmazza. Gondozója, Szigeti József professzor, a neves kolozsvári irodalomtörténész. Ismerve a Mikes-irodalmat és a szöveg eddigi történetét, csak elismeréssel szólhatunk a kiadásról. Szigeti professzor magyarázataiban és jegyzeteiben egybeötvözi az eddigi kutatások eredményeit. Bevezetője pedig összegezése mindannak, amit a kutatás eddig feltárt. Külön érdeme ennek — az egyidőben tudományos és népszerü — kiadásnak, hogy nem tulozza el a jegyzetek mennyiségét. Csak azt magyarázza meg, amit kell és egy-egy apró részlethez nem füz bogarászó, könyvmolyos jegyzeteket.

Különösen ki kell emelnünk Szigeti bevezetőjéből azt a részt, ahol Mikes haladó — a kor viszonyait elemző — világnézetét magyarázza.

(f. d.)

Nicolae Tonitza: Katyusa Lipovanka

Műsor tervek

A bukaresti Ifjusági Szinház uj évadjának műsorán szerepel Jules Verne Nyolcvan nap alatt a föld körül cimü története, Pavel Kohout feldolgozásában, Radu Penciulescu rendezésében. Ugyancsak Radu Penciulescu rendezi majd Shakespeare III. Richardját, N. Pogogyin a Kreml toronyórája cimü drámáját Ion Cojar rendezésében mutatja be a szinház, I. L. Caragiale D-ale Carnavalului cimü komédiáját pedig Constantin Dinescu rendezésében. A hazai szerzők közül Paul Everac, Dorel Dorian, Ion Bãlesu és Alecu Popovici darabjai várnak bemutatásra ebben az évadban az Ifjusági Szinháznál.

Bukarest filmszínházai

Az Állami Levéltár egyik megsárgult okmányából megtudtam, hogy fővárosunkban az első mozielőadást a századforduló idején tartották, még pedig vásári bódéban. „Nagy szenzáció — elektromos árnyékok" — hirdette az egykori plakát. Fényképről ismerem a hazánkban használt első vetitőgépet is, hasonlit a Lumière-testvérek gépére, amellyel 1895-ben csodálatba ejtették Párizst.

Bukarest tehát világviszonylatban az első városok közé tartozik, ahol mozielőadásokat tartottak. Később már nem bódéban, hanem cifra nevü, de nyomoruságos mozitermekben vetitik a filmeket.

★

A bukarestiek nagyon szeretnek moziba járni. A film napjainkban a művelődés terjesztésének hatékony eszköze, hozzájárul a világ megismeréséhez, fejleszti az izlést. Tavaly mintegy 30 millió nézőjük volt a fővárosi moziknak, hozzávetőlegesen annyi, amennyi 1938-ban az egész országban. A fővárosban sokféle mozi van, az egyikben régi sikereket ujitanak fel, máshol hiradó műsor pereg, de a gyermekeknek is van külön filmszinházuk. A legmodernebb moziterem, a Patria normál, cinemascop és panorámikus filmek vetitésére alkalmas. A hajlitott műanyagvászon 20 méter széles és mintegy 9 méter magas, a hangadás sztereofonikus. A néző ugy érzi, hogy maga is benne él a vásznon pergő cselekményben.

★

Bukarest uj városnegyedeiben korszerü, 800—900 férőhelyes mozik nyilnak. A nézők kényelmes fotelekben ülnek, minden helyről kitünően lehet látni, a széles vászonra ultramodern gépekkel vetitenek, a termeket télen kitünően fütik, nyáron viszont hüvös levegőt terelnek a nézőtérre a ventillátorok. Ilyen uj mozi az 1 Mai, a G. Cosbuc, a Stefan cel Mare, a Griviţa, a Giulesti, a Floreasca... Egy év alatt 20 százalékkal növekedett a bukaresti mozik befogadó képessége. Mindegyik filmszinház uj gépeket kapott, sok mozit átállitottak a szélesvásznu vetitésre. Jelenleg két nagy mozit épitenek s két másik alapjait ássák. A mozik kivül-belül esztétikusak, modernek lesznek, akárcsak a körülöttük emelkedő szines, elegáns háztömbök.

Gh. Brãtescu,
az Agerpres szerkesztője

A jó hirnévnek örvendő rigmusbrigádon és szinjátszó csoporton kivül a TAPL vállalat nem szükölködik jóhangu énekesekben sem. A nyilvánosság előtt tartott kulturelőadásokon ujra és ujra felzuduló taps azt igazolja, hogy a kulturcsoport többi tagjaival együtt a szólóénekesek is derekasan megállják helyüket.

Új hanglemezek

A lipesei Gewandhaus zenekar romániai vendégszereplése alkalmával az Electrecord hanglemezgyár a közismert szimfonikus zenekar előadásában lemezre vette fel Johann Sebatian Bach 3. G-dur és 5. D-dur Brandenburgi hangversenyét. A zenekart Heinz Bongartz vezényli.

A szaküzletek a napokban forgalomba hozták a hanglemezt.

A mi könyvtárunk

A Libertatea gyár cipőrészlegén több, mint 900 kötettel felszerelt könyvtár tevékenykedik. A könyvek tulnyomó része szépirodalmi mü. A kis könyvtár létesitése óta Pirkó Mária könyvtárosnő irányitásával eredményes munkát fejtett ki. Több, mint 120 állandó olvasója van.

Az elért eredményeket elsősorban is Pirkó Mária könyvtárosnak javára könyvelhetjük el. Szorgalmasan dolgozik, alaposan ismer csaknem minden szépirodalmi művet és örömmel ismerteti az olvasókkal a könyvek tartalmát. Az olvasókat több izben munkahelyükön is felkeresi és figyelmükbe ajánlja az uj kiadásban megjelent műveket. Szorgalmát dicséri az is, hogy segiti dolgozóinkat az egyéni könyvtáruk részére szükséges könyvek összeválogatásában is. Idén több, mint 8.500 lej értékü könyvet adott el és ezek közül sokat vásároltak Beleznai Mária, Szinder Katalin, Ehling Jozefina, Kocsik Ilona, Glovac Risa, akik egyéni könyvtárral rendelkeznek. Pirkó Máriát szeretik az olvasók.

Meg kell említenünk még azt is, hogy a könyvtárat sokan látogatják állandóan. Igy például Braun Dezső ebben az esztendőben csaknem 30 szépirodalmi művet olvasott és Gurban Mária pedig több, mint 20 könyvet. Az élenjáró olvasók közé sorolhatjuk még Filip Irént, Gál Magdát, Hududoi Vasilét és még sokan másokat.

Plohod Mária,
levelező

Mindig szívesen látott vendégek

A Központi Szakszervezeti Tanács ének- és táncegyüttese, hivatalos körutja során, rövidesen városunkban is vendégszerepel.

A változatos és megragadóan szép műsorszámok közül szükségesnek tartjuk kiemelni Florin Comisel zeneművét, amelynek szövegét Victor Tulbure költő, a vasuti dolgozók és bányászok 1933 februári hősi harcának 30 éves évfordulójára szerezte. Országszerte különösen nagy sikert aratott a Bedea Vladimir által szerzett „Ceasul nãzdrãvan" cimü táncszvit, amelynek zenéjét Nicolae Patrichi irta. A modern zenét és táncot a „Mãrgãritare" cimü zenés összeállitás képviseli majd. Az „Intr-o searã de varã" cimü jelenet viszont a népek közötti barátságot jelképezi. Román, orosz, kubai táncok, énekszámok, a szebbnél-szebb népi viseletekbe, kosztümökbe öltözött művészek népi tánca méltóképpen fogja befejezni a művészi élményekben gazdagnak igérkező előadást. Meggyőződésünk szerint a Központi Szakszervezeti Tanács ének- és táncegyüttesének, Petru Mihail rendező és Victor Popescu karmester vezetésével rövidesen bemutatásra kerülő előadása minden bizonnyal kivivja majd az aradi közönség magasfoku elismerését. Az előadásra augusztus 13-án este kerül sor az UTA stadionban.

Miclea Ioan,
a December 30 gyár dolgozója

Ünnep előtt

Városunk dolgozói idén is lelkes munkával, kiemelkedő termelési eredményekkel köszöntik augusztus 23.-a évfordulóját.

A Szerszámgépgyár klubjának helyiségei is benépesülnek a műszak után. Alig ültek el VII. országos versenyre való lázas előkészület hullámai, most ujabb megtisztelő feladat előtt állnak. Az énekkar négy kórusművel lép majd az ünneplő közönség elé, a táncosok egy Legényessel készülnek az ünnepi előadásra. A zenekar is meglepetést tartogat: szebbnél-szebb román népdalokat és népi táncokat mutat majd be. A szerelőrészleg rigmusbrigádja buzgalommal és szorgalmas készülődéssel várja az ünnepi bemutató időpontját.

Igazi, vérbeli muzsikusokból áll a féregyházi népi zenekar. Gazdag műsorukat szinvonalas, kiforrott előadásban tolmácsolják, produkciójuk a hivatásos zenekarok teljesitményével vetekszik. A közönség mindenkor nagy elismeréssel fogadja a féregyháziak szereplését.

Műteremlátogatáson

Igazi művésztanya. A falakon népies rajzu agyagtányérok, az ablakon saját tervezésü szines függöny, körös-körül a falakmenti polcokon pedig soksok könyv. Alexej Tolsztoj válogatott művei mellett Sadoveanu, Gogol irásai és még ki tudná felsorolni, mennyi hazai és világirodalmi remekmü tanuskodik arról, hogy Frenţiu Sever festőművész nemcsak az ecset, de az irodalom szerelmese is. A nyitott erkélyajtón betolakodó nyár bőkezüségében aranykévékat dobál a félig kész csendéletek és tájképek barna-zöld szinskálájára, amely ebben a rőt megvilágitásban még több élettel, derüvel lesz teljes.

Vékonyabb, vastagabb ecsetek és a szivárvány valamennyi szinében duslakodó festékek tárgyságában itt is, ott is vázlatok, rajzok vallanak a sohasem szünetelő, lázas alkotómunkára.

— Kéthetes terepjárásom gyümölcsei — magyarázza. — Ugyanis most tértem haza Nagybánya-környéki körutamról...

És szavai nyomán jelelevenednek ennek az érdekes és oly sok művészi élményt jelentő utazásnak eseményei.

— Első utam Szatmáron a nemrég elhunyt Pop Aurel festőművész műtermébe vezetett. Kitüntetést és felejthetetlen művészi élményt jelentett számomra annak a helynek megtekintése, ahol a neves művész oly sok kiválóságot alkotott. Rokonai kegyeletből semmit sem mozditottak el a helyéről, ma is minden ugy található, ahogyan a festőművész utoljára hagyta. A „Favágók", a „Sprieürdő környéki táj" és más befejezetlen alkotások, a világháboru vérzivatarában készült vázlatok fennen hirdetik Pop Aurel csodálatos tehetségét és fáradhatatlan munkásságát.

Szatmárról Nagybányára, a képzőművészek ősi fészkébe vezetett a fiatal aradi képzőművész utja. Itt megcsodálta a napról-napra szinte gombamódra földből kinőtt pasztellszinü uj tömbházakat s érzékeny művészlélekkel itta magába a hirneves elődeit is sok szép műalkotásra ihlető hegyvidék szépségeit. Persze, nem feledkezett meg a már korábban, a kolozsvári képzőművészeti főiskoláról ismert fiatal nagybányai képzőművészek, Várhelyi Imola, Salnelic Alexandru, Bittay Zoltán és Krejnik Ilona felkereséséről, sem a látogatások alkalmával — ahogyan ez már művészembereknél szokás — munkáikról, terveikről, a fővárosi őszi kiállitásról folyt nagyobbrészt a beszélgetés.

— És végül elértem utazásom tulajdonképpeni célját, az „Avas-vidéket", Negresti, Bikszád, Cãmãrzana maradandó élményt jelentette számomra...

Krétarajzok, vázlatok kerülnek elő. „Az özvegy Pop Marie háza" vetette oda sebtiben az egyik falusi ház vázlata alá. A másikról tágranyilt szemü gyermeklány tekint a szemlélőre. Bikszádi faragott kapu, szalmakalapos avasi legények, cifraruhás fiatal menyecske, szénát gyüjtő férfi s még ki tudná felsorolni: mennyi vázlat vár arra, hogy a művész végleges formában is elkészitse.

— Könnyen barátkozó, jószivü emberek az avasiak. Mivel a föld mostohán fizet — a férfiak legtöbbje a fakitermelésnél és a feldolgozó vállalatoknál dolgozik. A jó hegyi levegő és egészséges életmód következtében általában magastermetü, vállas, szép emberek, akik művészien himzett népi viseletben járnak.

Ez a duzzadó egészség és évszázadokon keresztül megőrzött szépérzék tükröződik Frenţiu Sever ott készült rajzain, melyek oly lendülettel ragadták ki az avasiak legjellegzetesebb vonásait.

Tervet? Készül a tartományi kiállitásra, az ifju képző művészek bukaresti tárlatára és hozzávetőlegesen decemberben ugyancsak a fővárosban saját alkotásaiból rendez kiállitást melyre sok-sok avasi portrét, tájat akar elkésziteni. Szinte felsorolni is sok, hát még elkésziteni. Bizony nem csekély feladat áll a fiatal művész előtt, ha a szabadság ideje alatt megtett körutról hazahozott vázlatok halmazát tekintjük. Kemény munka áll a képzőművész előtt, aki méltóképpen felkészülve, teljes tudását latbavetve kiván műalkotásaival megjelenni a nyilvánosság előtt.

A terebélyes iróasztalon nyitott könyv hivja magára a figyelmet.

— Victor Eftimiu „Insir-te mãrgãrite" (Sorakozz, gyöngyöcske) cimü mesedarabját hozza szinre az aradi Állami Szinház az uj évad második bemutatójaként — jegyzi meg a fiatal művész, aki a diszletek, kosztümök szempontjából már most szorgalmasan tanulmányozza az uj darabot.

Mintha csak gondolatolvasó lenne, az előbb elmondottakhoz még sietve hozzáfüzi:

— Nálunk nincs megállás, pihenés. A kikapcsolódás mindenképpen visszaesést is jelentene. A folytonos, szakadatlan alkotás biztositja számunkra a további fejlődést.

Szavainak helytálló voltát igazolják alkotásai, melyek egyre változó, szépülő mindennapjainkat tükrözik fejlett művészi erővel.

l. h.

A pártélet hírei a sofronyai vágóhíd alapszervezetéből

Élen a kommunisták

A sofronyai vágóhíd szorgalmas munkaközössége kimagasló termelési sikereket ért el. Az első negyedévben 101, a másodikban pedig 110 százalékban valósították meg előirányzataikat.

— Hogyan állnak a termelékenységgel? — tesszük fel a kérdést dr. Vlad Traiannak, a Vágóhíd felelősének.

— Ezirányban is értünk el bizonyos eredményeket. Idén 13 százalékkal növekedett a munkatermelékenység, az elmult esztendő hasonló időszakához viszonyitva. Ez arra vezetett, hogy a köztünk és az aradi vágóhid között szervezett szocialista versenyben mi lettünk az elsők.

— Kik tüntek ki a munkában?

— A legjobb eredményeket a kommunisták érték el. Itt van például Pacinda Zoltán, Kaszás András, Stejan Gheorghe, Savu Aurel, Rosa Ioan, Vetoret Ioan, akiknek arcképe most is ott diszeleg a tiszteletitáblán. Büszkék is vagyunk rájuk.

Készülnek a pártoktatásra

Az alapszervezet bürója — miután elemezte az 1962—63-as pártoktatási évben müködő két kör tevékenységét — ugy döntött, hogy ebben az oktatási évben ismét két tanulmányi kört létesitenek. Már meg is tették a szükséges előkészületeket. Az RMP Szervezeti Szabályzatát tanulmányozók körében 20-an iratkoztak be. Előadójuk Savu Aurel elvtárs, aki gazdag tapasztalatokkal rendelkezik, hiszen már négy esztendeje propagandista. Tizennyolc elvtársat a politika időszerü kérdéseit tanulmányozó körbe vontak be. Az eddigi előkészületek arra engednek következtetni, hogy az 1963—64-es pártoktatási évben jól fognak müködni a sofronyai körök.

Betölti hivatását

a sofronyai vágóhid faliujsága. Ezt azért kell külön hangsulyoznunk, mert bizony volt egy elég hosszu időszak, amikor ez a faliujság ugyszólván teljesen néma volt. A pártalapszervezet intézkedései nyomán a faliujság tevékenysége lényegesen megjavult. A szerkesztő bizottság élére Rosa Ioan kommunistát nevezték ki, aki komolyan tekinti a rábizott feladatokat. Munkatervet készitettek s ennek alapján rendszeresen cserélik az irásokat. A legutóbbi számban Kaszás András cikke a szocialista verseny eredményeiről tájékoztatja az olvasót. Petan Elena a munkahely tisztántartásának fontosságáról ir. Dr. Vlad Traian értékes irásában a termelékenység növelésének utjait ismerteti. De nemcsak a jelenlegi, hanem az előző számokban is érdekes irásokat közöltek.

Most már nemcsak betölti, de hivatása magaslatán áll a faliujság.

Valóra váltjuk a müszaki-szervezési intézkedéseket

A termelés technikájának és szervezésének megjavitására gondolunk minden évben, amikor a terv kidolgozására kerül sor a December 30-gyárban. S ilyenkor a legtermészetesebb módon mindig olyan intézkedések kerülnek előtérbe, amelyek elősegitik a terv valóraváltását és tulszárnyalását. Mindezek pedig nem mások, mint a müszaki-szervezési intézkedések. Az ilyen intézkedések, melyek a dolgozók javaslatai nyomán születnek, biztositják vállalatunk belső tartalékainak mozgósitását, a mennyiségi és minőségi mutatók teljesitését.

A müszaki-szervezési intézkedések tervét ugy épitettük fel, hogy már a javaslatok elhangzásakor figyelembe vettük a foganatositandó intézkedések hatékonyságát. Eszerint, valamint a helyi adottságokat latolgatva ugy foglaltuk ütemtervbe az ez évre szóló százhárom intézkedést, hogy ezek végrehajtása során lényeges megtakaritásokat érjünk el. Ugyanakkor az intézkedéseket megkülönböztető csoportokra is felosztottuk. Igy az uj technika bevezetését, a minőség javitását, a gépesitést s korszerüsitést, a munkavédelmet, pénzügyi-szervezési és politikai intézkedéseket célzó csoportokra osztottuk fel a javaslatokat. Ilyen formában könnyebb kidolgozni, megvalósitani és ugyanakkor nyomon követni a tervbe vett célkitüzéseket.

Az ilyen módszerrel összeállitott müszaki-szervezési intézkedések terve még a megjelölt határidő előtt is megvalósitható. Ezt bizonyitja az is, hogy százhárom tervbe vett intézkedésből hét hónap alatt kilencvenet sikerült eredményesen megvalósitani.

Mint legértékesebbeket, ezek közül megemlithetjük az uj kár-

IPÁRVÁLLALATAINK tapasztalataiból

tolóteremben üzembe helyezett függesztett szállitó berendezést, az uj nagyteljesitményü felvetőráma elkészitését, a szürők és sziták kitisztitására üzembe helyezett süritett levegővel müködő berendezést, a korszerü mérő- és ellenőrző müszerek használatát. A fonodában és szövödében a régi szállitókocsikat ujakkal, célszerübbekkel cseréltük ki. Ugyanakkor pedig az utakat is kijavitottuk, vagy burkolatukat ujra öntöttük, hogy a kocsik könnyen, kevés erőfeszitést igényelve közlekedhessenek és ne rongálódjanak. A bársonyrészlegen is uj száritóhengert adtunk át a termelésnek az ütemterv szerint.

Ezeken az intézkedéseken kivül még számos más munkálatot is megvalósitottunk; a fonodában, a felvetőben, a kártolóban, a szövödében, a befejező részlegen és még számos más mühelyben. A megvalósitott kilencven müszaki-szervezési intézkedés üzembe helyezése nyomán mintegy 563.000 lejt takaritottunk meg az év eltelt hét hónapjában. De mindez nemcsak pénzbeli megtakaritást jelent. Minden alkalommal nagy mennyiségü energia is felszabadult, melyet dolgozóink a szocialista verseny kiszélesitésére, fellenditésére használtak fel. A nemes vetélkedés, a termelés motorja tehát ujabb lendületet kölcsönzött a munkának. S nyomában teljesültek az előirányzatok is. Növekedett a munka termelékenysége, javult gyártmányaink minősége, csökkent az önköltség és alig akadt olyan hónap, melyben ne szárnyaltuk volna tul a globális és árutermelési terv mutatóit.

Petria Ioan,
a müszaki iroda dolgozója

A Libertatea gyárban jól ismerik Pletea Ana tizönőt, aki arról hires, hogy kezéből csak jóminőségü munkát ad ki. Ezzel méltán vivta ki a gyár vezetőségének és munkatársainak elismerését.

Kisiratosról írják

Juhászok között

Az égen sötét, esőthozó felhők gyülekeztek. A legelőkről a juhokat a karám felé terelte az egyik juhász, Almási Béla hiába nógatta a gyapjutól megfosztott nyájat, az eső mégis kinkapta őket.

A juhászok szálláshelyére menekültem én is az eső elől és itt találkoztam a kisiratosi kollektiv gazdaság lelkes juhgondozóival, akikkel szóba elegyedtem.

— Már tizenegy éve dolgozom, mint juhtenyésztő — mondotta Németh bácsi. — Eleinte kevés juhunk volt, mégis nehezen ment a munka, mert nem értettem hozzá eléggé. De ma — nem dicsekvésből mondom — egészen „belejöttem". Igaz, hogy ehhez jelentősen hozzájárultak a tanfolyamon tanultak is.

Az ajtón csuromvizesen lépett be Almási Béla.

— Hogy milyen esőt kaptunk! — mondotta.

— Nem baj, kellett ez a kukoricára — jegyezte meg Németh bácsi. S folytattuk a megkezdett beszélgetést, amelybe Almási Béla is bekapcsolódott.

— Jelenleg 1178 darab juhra vigyázunk, melyből 520 anya és 400-at fejünk. Naponta 170—180 liter tejet adnak...

— A legnagyobb örömünk az, hogy mostanáig teljesitettük az előirányzatot — mondotta Tóth József párttag. 187 780 lej bevételt irányoztak elő a juhtenyésztésből. Ezt az összeget már a gyapjuból teljesitettük.

— Egy juhról nem kevesebb, mint 3,15 kilogramm gyapjut nyirtunk az előirányzott 2,03 kilogramm helyett.

— Szép eredményeket értünk el a szaporulat terén is. Az idén 508 kisbárány született. Ez annak tudható be, hogy az ellési időszakban az anyajuhok jobb takarmányt kaptak.

Még sokáig beszélgettem a juhászokkal, Szellelki Ferenccel, Almási Antallal és a többiekkel, akik egymással versenyezve mesélték el az általuk elért eredményeket. Nem is csoda, hiszen amit megvalósitottak, az hozzájárul gazdaságunk tagjai életszinvonalának emeléséhez, a gazdaság erősödéséhez.

Kupamérkőzések

Az elmult vasárnap nagy hőségben zajlottak le Kisiratoson a Felszabadulási Kupáért kiirt labdarugó mérkőzések, amelyeken tizenkét csapat küzdött a hat legjobb közé való jutásért. A többi között megemlitem, hogy a Kisiratos II.—Horia közötti összecsapást a hazai együttes nyerte 3:0 arányban. Góllövők: Antal, Öze és Vigh (11-esből).

A Mácsa—Vinga találkozó 90 perc után 0:0 arányu eldöntetlen volt. Ebben az esetben a továbbjutást 5—5 tizenegyessel döntötték el. A mácsaiak négyet, a vingaiak pedig csak három 11-est tudtak értékesiteni. Igy a mácsai együttes jutott tovább.

A Kisiratos I.—Kalácsa mérkőzést fölényesen a hazai együttes nyerte meg. A mérkőzés tartama alatt a kisiratosiak 8 gólt lőttek a kalácsaiak hálójába. Góllövők: Antal (3), László (2), Juhász (2) és Kása. A győztes csapatból különösen Andó, Kunszabó, Németh, Kása és László játéka tünt ki.

A vándorkupa jelenleg Kisiratoson van. A községbelieknek az a vágya, hogy továbbra is megtartsák a kupát.

Lévay István,
levelező

Sporthiradó

Kolozsváron kiváló sportolók részvételével szombaton és vasárnap zajlik le az országos atlétikai bajnokság. Részt vesz Balázs Jolánda világbajnoknő, Lia Manoliu, Maria Diaconescu, Ana Sălăgeanu-Róth, Florica Grecescu, Vámos Zoltán, Barabás András, Cornel Porumb, Serban Ciochina, Valeriu Jurcă stb.

Meghivottként hét amerikai atléta is szerepel: Moon (100—200 m), Saddler (400 m), Zwick (20 km), Traynor (3000 m akadály), Emberger (magasugrás és 110 m gát), Freen (kalapács) és Kiff (5.000 m).

★

Japán uszóbajnokságán uj országos csucsot állitott fel Furuszhima, aki a 100 m-es hátuszást 1 p 02,9 mp idő alatt nyerte. A 400 m-es vegyesváltóban 4 p 53, 7 mp-es eredményével Furuszhima ujabb japán rekordot állitott fel, amely egyben az év legjobb nemzetközi teljesitménye.

★

A Szovjetunióban portyázó japán olimpiai labdarugó csapat 10:0 arányban vereséget szenvedett a Bakui Nyeftyanyiktól.

★

A népek szpártákiádjának sakk-csapatbajnokságán Moszkvában ismét meglepetés született. Lutyikov (Moldvai SzSzK) fiatal sakkozó a 27. lépésnél legyőzte Mihail Tal volt világbajnokot. Ukrajna és Leningrád mérkőzésén Geller legyőzte Korcsnojt. A moszkvaiak a gruzokkal játszottak, a fővárosi sakkozók közül csak Botvinnik és Bronstein győzött.

Petroszjan világbajnok és Szmiszlov döntetlenben állapodott meg Gurgenidzevel, illetve Siscsovval.

A Szpártákiád kosárlabda mérkőzésein is meglepetések születtek, Tadzsikisztán csapata 53:47 arányban legyőzte az OSzSzSzK válogatottat, a gruz csapat 59:57 arányban a moszkvaiakat.

★

Néptanácsaink tevékenységéből

Vladimirescun — a nagy ünnep előtt

Mint országszerte, ugy Vladimirescun is sokoldalu tevékenységet fejt ki a községi néptanács annak érdekében, hogy méltó köntösben köszöntsék augusztus 23-át, dolgozó népünk legnagyobb ünnepét.

Még az év elején, amikor a fakerti néptanács végrehajtó bizottsága versenyfelhivást intézett a városkörnyéki községek néptanácsaihoz, a vladimirescui néptanács egyik ülésszakán mérlegelte a község épitése és szépitése terén kinálkozó lehetőségeket s válaszoltak a fakertiek felhivására. A községi pártbizottság irányitásával munkatervet készitettek és ebben meghatározták azokat a munkálatokat, amelyek megoldásra vártak.

Kondrát Antal, a 31-es számu választókerület képviselője versenyre szólitotta a község valamennyi kerületét.

Ismeretes, hogy a nyári időszakban falujhelyen igen sok a munka. A tavaszi, a nyári, majd az őszi mezőgazdasági kampányok csaknem szünet nélkül igénybe veszik a lakosok idejét. Mégis a körültekintő szervezési munka odavezetett, hogy a lakosok nagy elfoglaltságuk mellett találtak módot és időt a községszépitési akciók elvégzésére is. Az utóbbi napokban — miután befejezték a betakaritási, cséplési munkálatokat —, fokozott lendülettel láttak hozzá a közérdekü munkák megvalósitásához. Mind a kerületek közötti, mind a községek közötti verseny ösztönzően hatott a képviselőkre és a lakosságra. Mindannyiuk óhaja, hogy a nagy ünnep tiszteletére az előirányzott célkitüzések zömét elvégezzék. Ezideig mintegy hatvanezer lej értékü hazafias munkát végeztek. De beszéljenek a tények. Az állami és a kollektiv gazdaság traktorai, gépjárművei és egyéb mezőgazdasági felszerelései igénybe veszik a község utjait s az évek során ezek eléggé megrongálódtak s igy javitásra szorultak. Mintegy negyvenezer négyzetméter utat javitottak ki. Hölich József a 27-es, Konrádt Antal a 31-es és Pop Gheorghe a 8-as kerületek képviselői mozgósitották a legsikeresebben a lakosokat. Az összes vizlefolyó árkokat kitisztitották s az utszélekre 2350 darab facsemetét ültettek. Ebben a munkában Vanciu Lazăr, a 2-es és Guzet Ana, a 28-as számu választókerületek képviselői dolgoztak példamutatóan. A 145 hektár községi legelőt megtisztitották s 1600 facsemetét ültettek. Ezek védik majd az állatokat és a legelőt a nap tüző sugaraitól.

A nőbizottság kezdeményezésére 750 házat meszeltek be. A járdákat mintegy 2500 folyóméter hosszuságon kijavitották. A községben lévő négy iskolahelyiséget tatarozták s jelenleg az iskolák készen várják a tanév megkezdését.

Legjelentősebb megvalósitásaik közé tartozik a község villamositásának befejezése. Legutóbb a Ion Slavici, I. C. Frimu, Reformei, 6. Martie és Closca utcákban fejezték be ezt a munkát. Ezáltal a község valamennyi házában kigyulladtak a villamoségők.

Meggyőződésünk, hogy a vladimirescuiak lendületes munkájukkal méltóképpen fogadják majd augusztus 23-án, hazánk felszabadulásának 19. évfordulóját. Ehhez sok sikert kivánunk!

Schiff László

Sürgős megoldásra vár

Igy is lehet?

Levél érkezett szerkesztőségünkbe, amelyben az 1-es számu fényképészet dolgozói arról panaszkodnak, hogy a Köztársaság utja 80 szám alatti udvarból már hetek óta nem vitték el a szemetet. S tegyük mindjárt hozzá, hogy jogos az elhangzott panasz.

Az említett szám alatt 106 személy lakik, ezenkivül itt, az udvaron van az 1-es számu fényképészeti müterem, ahol többen dolgoznak. Az épületben van városunk legnagyobb gyógyszertára is. És az udvaron hatalmas szemetesláda látható, amely annyira megtelt, hogy már köréje is teszik az ételmaradékot, dinnyehéjat. Igazuk volt az 1-es számu fényképészet dolgozóinak, amikor arról panaszkodtak, hogy a felhalmozott szemét kellemetlen szagot áraszt, egészségtelenné teszi a levegőt.

Sürgős megoldásra vár tehát a szemét elszállitása, ami a Városi Közüzemek dolgozóira hárul, annál is inkább, mivel ilyen panasz a 78 szám alatti lakosok részéről is elhangzott. Reméljük, hogy ez a legrövidebb időn belül megtörténik. A jövőben pedig nem lesz ok többé a panaszra.

Újfajta takarmánynövények

A Központi Mezőgazdasági Kutatóintézet kisérleti állomásain a növénynemesitők által kitermesztett ujfajta takarmánynövényeket szaporitanak. Ezek közé tartozik a H—652 hibridlucerna, amelynek 3—4 évi átlaghozama jóval nagyobb volt a rendes lucernánál. A különböző éghajlatu tartományokban kipróbált uj lucernafajta terméshozama 20—25 százalékkal magasabb. A Moara Domneasca-i kisérleti állomáson hektáronként 7000 kiló széna átlaghozamot értek el, 27 százalékkal nagyobbat a többi lucernafajtákhoz viszonyitva. A lucernamag-termés 413 kg volt, vagyis kétszerese a szokásos fajtának.

A kisérleti állomásokon uj baltacin fajtát, a Ica—6 fajtát szaporitják. Ennek termése 30—50 százalékkal nagyobb a többi fajtákénál. Átlaghozama 8000—10.000 kilót tett ki hektáronként és még a dobrudzsai meszes lejtőkön is hektáronként 6000 kilós termést adott.

Kisérleti állomásainkon uj tavaszi bükköny fajtákat szaporitanak, mint a Suceava—54 tavaszi és az Ica—51/39 őszi bükköny.

A Mezőgazdasági Főtanács intézkedett, hogy kezdjék meg az uj fajták termesztését. A fajtakipróbálással foglalkozó állami bizottság központjaiban jelenleg további 22 uj lucerna-, 25 lóhere, 4 baltacim- és 24 évelő füfajtákat tanulmányoznak. Ezek közül a legjobb hozamu fajtákat szaporitják és elterjesztik.

(Agerpres)

Figyelemreméltó diplomamunkák

Egyetemeink 165 fakultásának utolsó éves hallgatói sok figyelemreméltó diplomamunkával és diplomatervvel jelentkeztek a nyári államvizsgákon. E diplomamunkák és diplomatervek tárgyait a legtöbb esetben nagy gonddal választották meg s a tanerők és szakkatedrák állandó támogatásával dolgozták ki. Éppen ezért szorosan kapcsolódnak a termelési szükségletekhez. A bukaresti Politechnikai Intézet fémipari és gépgyártási technológiai fakultásain bemutatott diplomamunkák egy része alkalmazható a termelésben, mert az iparfejlesztéssel kapcsolatos különböző kérdések megoldásával foglalkozik.

Az ipari kémiai fakultáson tartott államvizsgák során is a román vegyipar több figyelemreméltó kérdését elemezték a diplomatervezetek megvitatásakor.

(Agerpres)

Forrongások Latin-Amerikában

Az elmult héten két esemény ismét a vajudó latin-amerikai földrészre terelte a világközvélemény figyelmét. A két esemény: egy haiti menekült-csoport kisérlete, hogy erőszakkal megdöntse Duvalier elnök diktatórikus kormányát és Rojas Pinilla volt kolumbiai diktátor fasiszta jellegü összeesküvése.

Haiti meglehetősen sokat hallatott magáról az utóbbi időben. A Dominika keleti részén, 28.000 négyzetkilométeren elterülő Haiti Latin-Amerika egyetlen országa, amelynek lakossága tulnyomórészt néger. 1934 óta, amikor véget ért az amerikai tengerészgyalogság megszállása, de nem ugy az Egyesült Államok politikai és gazdasági beavatkozása és ellenőrzése, a haiti hadsereg kezében tartotta a hatalmat és kényére-kedvére nevezte ki és mozditotta el az államelnököket. Duvalier-t, a jelenlegi elnököt 1957-ben „választották meg", ugyancsak a hadsereg támogatásával. Az elnök az idén önhatalmulag további hat évre meghosszabbitotta mandátumát. Duvalier saját rendőri erőt alakitott ki magának valóságos gengszterekből, a rettegett „Tontons Macoutes"-ekből s ennek az erőnek a segitségével felszabaditotta magát a hadsereg gyámsága alól és leváltotta annak vezetőit.

Napi kommentár

A haiti nyomor és terror még az elmaradt Latin-Amerikában is párját ritkitja. Noha az ország kávéját, cukrát és gyapotját a Haitiban mindenható észak-amerikai monopóliumok fosztják ki, a washingtoni kormány mégis „kompromittált" embernek tekinti Duvalier-t. Washingtonban most uj formulákat keresnek, hogy látszólag demokratikusabb kormányok támogatásával szavatolják az észak-amerikai érdekeket. Ezért maradt egyszerre pártfogók nélkül Duvalier, akit az USA hosszu időn át katonai és gazdasági segitségben részesitett.

Az USA nemrég közvetve próbálta előidézni Duvalier bukását. Minthogy azonban az amerikai befolyás alatt álló dominikai kormány intervenciós fenyegetőzése, az USA pénzügyi segitségének beszüntetése, az amerikai hadihajóknak a haiti vizek közelébe való vezénylése, a diplomáciai kapcsolatok időleges felfüggesztése, vagyis azok az eszközök, amelyekhez Washington az utóbbi időben folyamodott, nem hozták meg a várt eredményt, ugy látszik, hogy a Dominikai Köztársaságból benyomuló felkelő erők ujabb inváziójával próbálják megoldani a kérdést.

Hirügynökségi jelentések szerint, a mintegy 500 felkelő északon hatolt be az országba, Leon Cantave tábornok parancsnoksága alatt. A táviratokból azonban kitünik, hogy Cantave kisérlete nem tekinthető sikeresnek. Paul Verna, az invázió egyik megszervezője Santo Domingóban kijelentette, hogy a felkelő erők kénytelenek voltak visszavonulni a hegyek közé és ott gerilla-akciót inditani. Nyilvánvaló, hogy ha a felkelők akciói nem járnak sikerrel, Washington kénytelen lesz ujabb „módszerekhez" folyamodni, hogy megszabaduljon Duvalier elnök kényelmetlen személyétől.

Kolumbiában kormányellenes összeesküvést fedeztek fel, ami elég gyakori esemény Latin-Amerikában. Az összeesküvők ugy tervezték, hogy megszállják az elnöki palotát, letartóztatják az összes minisztereket és a hadseregparancsnokokat. Az összeesküvést Rojas Pinilla volt diktátor szervezte, akit augusztus 8-án őrizetbe vettek.

Kolumbiát a két legnagyobb párt — a burzsoá-konzervativ és a liberális párt — kormányozza, egy 1957-ben, Pinilla diktaturájának megdöntése után kötött „paktum" alapján. A megegyezés alapján a két párt kisajátitotta magának a jogot ahhoz, hogy 12 éven át felváltva kormányozza az országot. A konzervativok és a liberálisok szövetkezése azonban nem oldotta meg az ország sulyos politikai és gazdasági kérdéseit, elsősorban a földnélküli parasztság kérdését. Pinilla uralma alatt a kolumbiai parasztság ellenállása véres polgárháboru jellegét öltötte magára és csaknem 200 ezer áldozatot követelt. A földesurak szolgálatában álló bérgyilkosok bandái még most is elteszik láb alól a parasztmozgalom vezetőit. A kolumbiai kormánypártok képtelenek megoldani a parasztkérdést s ezt még azzal is tetézik, hogy türhetetlenül elnézőek Pinillának és hiveinek mesterkedéseivel szemben. Ahelyett, hogy felelősségre vonták volna a kormányzása alatt elkövetett törvénytelenségek miatt, teljes akciószabadságot engedélyeztek neki. Az eredmény ez az összeesküvés volt, amely siker esetén vérfürdőt idézett volna elő Kolumbiában.

A Kolumbiai Kommunista Párt — amely kitartóan harcol egy valóban demokratikus rendszer bevezetéséért — mindent elkövet a baloldali erők frontjának kialakitásáért. Javasolja, hogy a front programjába vegyék be a földreform végrehajtását és más olyan intézkedéseket, amelyek előmozditanák az ország társadalmi és gazdasági strukturájának átalakitását és véget vetnének a fasiszta veszélynek.

A. Braunstein

Az ipari termékeket árusító HKSz
textil- és cipőrészlege
közli, hogy
augusztus 31-ig
25 százalékos árleszállitással
vásárolhatók
nyári idénycikkek

Len szöttesek és selyem imprimék
a 35., 64., 82. és 97. számu egységekben.

Konfekció áru
a 15., 20., 32., 75., 82., 85. és 120. számu egységekben.

Rövidujju férfiingek
a 27., 28., 30., 42., 83. számu egységekben.

Kötszövöttáru
a 19. és 82. számu egységekben.

Vászon szandálok
a 11., 16., 39., 77. számu egységekben.

A moziban vetítik

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: Szerelem és a fecsegő: NICOLAE BALCESCU filmszinház: Kalandos örökség. HERBAK JÁNOS filmszinház: Cielito lindo. IFJUSÁGI filmszinház: A cirkusz kupolája alatt. I. L. CARAGIALE filmszinház: Vidám turné. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): Fiatalok. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka). Egy élet. SOLIDARITATEA filmszinház (Gái): Válás olasz módra. ILIE PINTILIE filmszinház (Mosóczy-telep): Találkozás a kábelen.

★

AZ ARADI TARTOMÁNYI MUZEUM

megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken délelőtt 10 és 1 és délután 5 és 8 óra között a Kulturpalota épületében. Legkevesebb 15 személyből álló csoportok szerdán, csütörtökön és szombaton a délelőtti órákban is fölkereshetik a muzeumot.

A muzeum alábbi osztályai tekinthetők meg: képzőmüvészeti tárlat, ókori történelem, az 1848–49-es forradalom muzeuma és flamand, holland, olasz, német és magyar festők kiállitása.

A moszkvai Szerződés aláírásának visszhangjából

Újabb országok írták alá a moszkvai Szerződést

WASHINGTON. (Agerpres).
Az USA külügyminisztériumában augusztus 8-án késő estig folytatódott a légköri, világűrbeli és víz alatti nukleáris fegyverkísérletek eltiltásáról szóló Szerződés aláírási ünnepsége. A 26 államhoz, amelyeknek meghatalmazottai előzőleg aláírták Washingtonban a Szerződést, más öt állam csatlakozott, nevezetesen Argentina, Bolivia, Brazília, Görögország és az Egyesült Arab Köztársaság.

Augusztus 9-én a Szerződés aláírása délelőtt kezdődött. A Szerződés szövegét aláírták Törökország, Szudán, Etiópia, Hollandia, Dánia, Norvégia, Ghana és Izland meghatalmazottai.

A Szerződés aláírása alkalmával a meghatalmazottak rövid beszédekben fejezték ki reményüket, hogy a Szerződés ujabb utakat nyit meg a nemzetközi feszültség enyhítésére és a tartós béke megvalósítására.

Amint az amerikai külügyminisztérium képviselői közölték, várható, hogy más országok washingtoni nagykövetei is megbizást kapnak kormányaiktól a Szerződés aláírására.

WASHINGTON. Augusztus 10-én Washingtonban folytatódott a légköri, a világűrbeli és a víz alatti nukleáris fegyverkísérletek eltiltásáról szóló moszkvai Szerződés aláírása. Ezen a napon — kormánya nevében — Ghana és Kongó nagykövete irta alá a Szerződést.

★

NEW YORK (Agerpres).
Az augusztus 9-i amerikai lapok vezető helyen foglalkoznak azzal, hogy ujabb államok irták alá a moszkvai Szerződést, és cikkeikben megemlitik, hogy a Szerződés ratifikálásra rövidesen az amerikai szenátus elé kerül.

A cikkirók hangsulyozzák, hogy a Moszkvában aláirt Szerződés lépés lehet a nemzetközi feszültség további enyhítése felé.

„Az atomcsend-szerződés aláírásán részt vett diplomaták egyet értenek abban, hogy a Szerződés jelentősége nem is annyira tartalmában, mint a benne rejlő perspektivákban áll — irja Drummond, a New York Times washingtoni tudósitója.

Ugyanazon ujság szerkesztőségi cikke ugy vélekedik, hogy a moszkvai Szerződés „kezdet a nemzetközi feszültség enyhítésére, alap, amelyre építhetünk azon kisérleteink során, hogy átfogóbb egyezményekre és stabilabb békére jussunk".

A New York Herald Tribune szerkesztőségi cikke megállapitja, hogy a moszkvai Szerződés megfelel az Egyesült Államok nemzeti érdekeinek. A lap véleménye szerint most, miután augusztus 8-án a Szerződést más országok is aláirták, megnőttek az esélyek, hogy az amerikai szenátus ratifikálni fogja azt.

★

RABAT. „A marokkói nép helyesli a moszkvai Szerződést" cimmel az Al Mukafih cimü lap hangsulyozza, hogy a részleges atomtilalmi egyezmény aláírása a békés egymás mellett élés elveinek győzelme.

A marokkói nép — mutat rá a lap — közvetlenül érdekelt a nukleáris fegyverkisérletek beszüntetésében, mert „az USA-nak még mindig vannak támaszpontjai Marokkó területén Franciaország szaharai nukleáris kisérletei pedig veszélyeztetik az országot".

★

RIO DE JANEIRO. Joao Goulart brazil elnök sajtóértekezleten kijelentette, hogy a moszkvai Szerződés jelentős első lépés egy hosszu és nehéz uton, amelynek végén beteljesül az emberiség évezredes álma, a béke.

Ma, jobban, mint bármikor, a békéért és a leszerelésért vivott küzdelem egybefonódik a gazdasági és társadalmi fejlődésért folyó harccal.

★

PRAGA. A Nemzetközi Diákszövetség Titkársága nyilatkozatban üdvözli a részleges atomcsend-szerződés megkötését.

A nyilatkozat hangsulyozza, hogy a Szerződés az emberiség akaratát kifejezve hozzájárul a nemzetközi feszültség enyhitéséhez, a világbékéhez.

A Diákszövetség reméli, hogy a jövőben eltiltják a földalatti kisérleteket is, megsemmisitik az atomfegyverkészleteket és szigoru nemzetközi ellenőrzés mellett végrehajtják az általános és teljes leszerelést.

★

LA PAZ. Bolivia elnöki kancelláriája közölte, hogy az ország csatlakozik a részleges atomcsend-szerződéshez.

Juan Sanjinez, a képviselőház elnöke kijelentette: A Szerződés aláírása egybeesett hazánk függetlenségi ünnepével. Mi, bolivialak a Szerződést népünk ünnepére adott nagyszerü ajándéknak tekinthetjük.

KANADA MINISZTERELNÖKÉNEK LEVELE N. SZ. HRUSCSOVHOZ

MOSZKVA. Lester B. Pearson kanadai miniszterelnök levezet intézett N. Sz. Hruscsovhoz. „A moszkvai tárgyalások bebizonyitották, hogy az őszinte közös erőfeszitések az érdekelt felek számára kölcsönösen előnyös szempontok kidolgozásához vezethetnek — irja Pearson —. Remélem, hogy e tárgyalásokat ujabb erőfeszitések követik a megegyezés bővitése céljából".

„A tartós béke csakis a fegyverzet általános és ellenőrzött csökkentésével és a vitás problémák békés rendezése területén egyidejüleg hozott hatékony intézkedésekkel szavatolható" — irja a kanadai miniszterelnök.

A SVÉD MINISZTERELNÖK NYILATKOZATA

STOCKHOLM. „A moszkvai Szerződés az első lépés az európai béke felé vezető uton" — jelentette ki Macmillan angol miniszterelnök augusztus 9-én a stockholmi repülőtéren. „Lépésről-lépésre tovább kell haladnunk ezen az uton".

A svéd kormány Macmillan tiszteletére adott ebédjén Erlander, svéd miniszterelnök, többek között ezeket mondotta:

„Mély megelégedéssel és megkönnyebbüléssel köszöntöttem a nukleáris kisérletek betiltására vonatkozó Szerződés megkötésére irányuló moszkvai tárgyalások sikeres befejezését. Valamennyien reméljük, hogy a nukleáris kisérletek eltiltása ujabb erőfeszitések és további sikerek kiindulópontja lesz a világ tartós békéjéhez vezető hosszu uton".

Megnyilt az Európában tanuló kurd egyetemi hallgatók kongresszusa

MÜNCHEN. (Agerpres).
Augusztus 9-én, az egyik müncheni müszaki főiskolában megnyilt az Európában tanuló kurd egyetemi hallgatók kongresszusa, amelyet az európai kurd diákegyesület rendezett.

Iszmed Sherif, az egyesület elnöke a kongresszuson tiltakozott a baathisták kurdisztani kegyetlenkedései ellen, amelyeket az egész világ elitél.

Dzsalal At-Talabani, a Kurdisztáni Demokrata Párt Politbürójának tagja a kurd nép nemzeti követeléseiért vivott harcról beszélt. Egyben háláját fejezte ki a szocialista tábor népeinek, Nyugat-Európa, valamint Indonézia, India, Egyiptom és más országok népeinek, a kurd nép jogos követeléseinek támogatásáért. Talabani hangsulyozta, hogy az imperialista körök és az iraki kőolajat kifosztó monopóliumok fegyverrel és pénzzel támogatják a baathistákat.

A kongresszus folytatja munkáját.

A dél-vietnami hazafiak újabb támadásai

SAIGON (Agerpres).
A dél-vietnámi hazafias erők Felszabadulás hirügynöksége jelenti, hogy a partizánok ujabb támadásokat hajtottak végre a diemista csapatok erődítései ellen. A többi között Chau Dok tartományban megtörték 50 diemista katona ellenállását, majd a levegőbe röpitették a villanytelepet és átvágták a táviró- és telefondrótokat, amelyek összekötötték a tartomány fővárosát az ország többi részével. Ezenkivül megrongáltak egy páncélos teherkocsit és nagy mennyiségü fegyvert és lőszert zsákmányoltak.

Amint az Associated Press jelenti, a dél-vietnámi partizánok augusztus 9-én ujabb támadást inditottak a diemista hadsereg Szaigontól 70 kilométerre nyugatra lévő megerősitett állása ellen. A támadás során 24 diemista katonát meg öltek vagy megsebesitettek.

Haiti események

SANTO DOMINGO. (Agerpres)
Amint a nyugati hirügynökségek tudósitói Haitiből és a Dominikai Köztársaságból jelentik, augusztus 9-én vége szakadt a harcoknak a haiti számüzöttek inváziós erői és Duvalier diktátor csapatai között. Az Associated Press a haiti számüzöttek köréből származó nyilatkozatokra utalva jelenti, hogy Duvalier csapatainak nem sikerült megsemmisiteniük az inváziós erők zömét, amely visszavonult a hegyekbe, hogy onnan folytassa a gerillaharcot. Ezeket a hireket a felkelők üldözésére kivezényelt haiti alakulatoknak a Dominikai Köztársaságba menekült egyik katonája is megerősitette.

Amint a UPI Port au Princeből jelenti, pénteken külföldi ujságirók engedélyt kaptak, hogy repülőgépről megtekintsék a harcok szinhelyét. Szemtanuk szerint a felkelők 24 órán át tartották Ounaminthe, Maribaroux és Derac helységeket, de a Fort Liberte elleni sikertelen támadás után visszavonultak. A haiti hatóságok nem engedték meg, hogy a tudósitók beszélgetést folytassanak a foglyul ejtett felkelőkkel.

A France Presse augusztus 9-én este jelentette, hogy Santo Domingoból, a Dominikai Köztársaság fővárosából érkezett meg nem erősitett hirek szerint a Jeune Haiti mozgalom gerilla csapatai az utóbbi napokban több támadást hajtottak végre Duvalier alakulatai ellen a haiti főváros környékén. A harcok során a haiti diktátor gárdáinak 25 tagját megölték.

Mi ujság a KÜLPOLITIKÁBAN

U Thant üzenete a manilai értekezlet résztvevőihez

U Thant ENSz-főtitkár üzenetet intézett Indonézia, a Fülöp-szigetek és Malájföld külügyminiszterelhez a három állam vezetőjének manilai értekezletén kért misszió végrehajtási módozatairól.

Az üzenet rámutat, hogy az ENSz rövidesen két munkacsoportot küld Sarawakba és Észak-Borneóba, ahol tájékozódnak afelől, hogy e két terület népei akarnak-e csatlakozni a Maláj Szövetséghez vagy sem. A két csoport az ENSz-főtitkár közvetlen és kizárólagos ellenőrzése alatt fog állni, s jelentést is közvetlenül neki tesznek. Ő viszont tájékoztatni fogja a három ország kormányát a jelentésekről.

Amint a France Presse jólértesült forrásokra hivatkozva jelenti, az angol kormány — amely tudvalévőleg továbbra is azon van, hogy a Londonban megkötött egyezmény az eredetileg kitüzött időpontban, vagyis augusztus 31-én lépjen életbe — „elvben" hajlandó beleegyezni, hogy az ENSz megfigyelőket küldjön a még angol protektorátus alatt lévő Sarawakba és Észak-Borneoba.

A NÉMET DK FŐÜGYÉSZE KÖVETELI:

Hajtsák végre a Globke-perben hozott itéletet

BERLIN. (Agerpres).
A Német Demokratikus Köztársaság főügyésze levélben követelte a bonni ügyésztől, hogy hajtsa végre az NDK Legfelső Törvényszékének a Globke-perben hozott itéletét.

Mint ismeretes, Hans Globkét, Adenauer államtitkárát emberiségellenes és háborus bünei miatt július 23-án életfogytiglani börtönre itélték.

A per idején Nyugat-Németországban és külföldön határozottan követelték Globke azonnali eltávolitását vezető tisztségéből s az NDK-ban hozott igazságos itélet végrehajtását.

Autonómiát kap több spanyol afrikai gyarmat

MADRID. (Agerpres).
A felszabaditó mozgalom nyomására a spanyol kormány kénytelen volt kijelenteni, hogy belső autonómiát ad az ország több afrikai gyarmatának. A spanyol tájékoztatásügyi miniszter szerint rövidesen tárgyalások kezdődnek Fernando Po és Spanyol-Guinea lakosságának képviselőivel a belső autonómia megadásáról. Ez az első eset, amikor a spanyol kormány kénytelen elismerni az afrikai gyarmatok lakosságának jogait.

Fernando Po szigete 32 kilométerre fekszik az Atlanti-óceán guineai partjától. A 2071 négyzetkilométernyi területen, amely 1778-ban vált spanyol gyarmattá, több mint 40.000 főnyi lakosság él.

Spanyol-Guinea az Egyenlitői-Afrikában fekszik 27.000 négyzetkilométeren, lakossága pedig több mint 170.000 ember. Ez a terület később lett spanyol gyarmat; előzőleg egy évszázadig portugál uralom alatt volt.

A Kistermelők Országos Egyesületének II. kongresszusán:

Fidel Castro vázolta a kubai parasztság feladatait

HAVANNA. (Agerpres).
Havannában három napig ülésezett a Kistermelők Országos Egyesületének második kongresszusa. A kongresszus megvitatta az egyesület tevékenységét és a kubai dolgozó parasztok feladatait az ország gazdaságának gyors fellendítésében.

A küldöttek az augusztus 9-i plenáris ülésen elfogadták az egyesület alapszabályzatát.

A kongresszus nagy figyelmet szentelt a mezőgazdasági termelés növelésének, a mezőgazdasági termékek állami felvásárlásának. A kongresszus üdvözlő üzenetet intézett a nemzeti felszabadulásukért küzdő latinamerikai dolgozókhoz.

A záróülésen mondott nagyszabásu beszédében Fidel Castro miniszterelnök vázolta a kubai dolgozó parasztság feladatait.

Castro beszéde kezdetén az egyesület szép sikereivel foglalkozott. Hangsulyozta a parasztság óriási szerepét a forradalomban és az ország gazdasági fejlesztésében.

A szónok emlékeztetett a parasztság forradalom előtti helyzetére, rámutatott, hogy falun lényegében nem volt orvosi segélynyujtás és iskola; a falusi lakosság 70—90 százaléka nem tudott irni-olvasni. Rendkivül alacsony volt a falusiak politikai és kulturális szinvonala. A burzsoázia bizalmatlanságot akart keltení a parasztság körében a forradalommal szemben.

De letintek ezek az idők — mondotta a miniszterelnök. Keservesen csalódtak azok, akik a forradalom ellen akarták hangolni a parasztságot. A parasztok sokat fejlődtek politikai és kulturális szempontból, biznak a forradalomban. S ez a bizalom egyre tartósabb, mert mind több paraszt érti meg szerepét az ország jelenében és jövőjében.

Castro részletesen megvilágitotta a forradalmi kormány, parasztpolitikáját, melynek célja megszilárditani a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségét.

A szónok befejezésül a mezőgazdasági termelés növelésével, a munkaszervezéssel, a mezőgazdaság gépesitésével, a szakkáder-képzéssel foglalkozott. Többet kell termelnünk a mezőgazdaságban a lakosság szükségleteinek kielégitésére — hangsulyozta Castro.

Japán külügyminisztere hazatért amerikai látogatásáról

TOKIÓ. (Agerpres).
Ohira japán külügyminiszter csütörtökön hazatért amerikai látogatásáról. Nyomban felkereste Ikeda miniszterelnököt és tájékoztatta őt washingtoni megbeszéléseiről.

Ohira Amerikában enyhiteni akarta a „dollárvédő" politika japáni következményeit. Kennedy elnök, mint ismeretes kongresszusi üzenetében javasolta, hogy fokozzák az amerikaiak által vásárolt külföldi értékpapirok adóját. Ez lázba hozta a japán üzletembereket, s a tokiói tőzsdén jelentősen zuhant az árfolyam.

Ohira repülőtéri sajtóértekezletén támogatta a „dollárvédő" politikát, de harcra szólitott az amerikai intézkedések japáni hatásának enyhitéséért.

Portugáliában börtönbe vetik az orvosokat

LONDON. (Agerpres).
Az angol Tribune közli több portugál orvos, köztük egy parlamenti képviselő levelét arról, hogy az orvosokat üldözik és börtönbe vetik az országban.

„Mélységesen felháborit bennünket — hangzik a levél —, hogy nemrég tiz portugál orvost letartóztattak. Ezek az orvosok mindennapi munkájukban megismerték a Salazar-rendszer 37 évi uralmának következményeit. Portugáliában az egészségügyi és életkörülmények a legalacsonyabbak, a tüdőbetegek arányszáma pedig a legmagasabb Európában. A gyermekhalálozási arányszám szintén nagyon magas. A letartóztatott orvosok közül többen a portugál orvosi egyesületben tevékenykedtek, igyekeztek megjavitani az egészségügyi körülményeket és ez a tevékenység szembehelyezte őket a rendszerrel".

Angliában egyre több a fiatal munkanélküliek száma

A Times a munkanélküli fiatalok sulyos problémájával foglalkozva azt irja, hogy Angliában jelenleg 300.000 iskolázott fiatal fiu és leány keres felkészültségének megfelelő munkahelyet. Legsulyosabb a helyzet Skóciában, de Anglia ipari vidékein, mint például az ország déli részén sem jobbak a lehetőségek. A Times szerint az idén az előző éveknél is nagyobb akadályokba ütközik a végzett fiatalok elhelyezkedése.

Ugyancsak a Times közli, hogy az angol szakszervezetek képviselői megkérdezték egy sajtóértekezleten Maudling pénzügyminisztert, hogy létezik-e terv a nagyfoku munkanélküliség leküzdésére. Maudling kitért a nyilt válasz elől s csak annyit mondott, hogy megtörténtek az intézkedések és ujabb lépéseket tesznek „a gazdaság serkentésére". Mint ismeretes, számos angliai gazdasági ág, különösen a fémkohászat, nem dolgozik teljes termelőkapacitásával s ez erősen korlátozza a munkanélküliség csökkentésének lehetőségét.

Az asztúriai bányászsztrájk

A nyugati hirügynökségek spanyolországi jelentései szerint a francoista kormányt láthatóan nyugtalanitja a nagy méreteket öltő asztúriai bányászsztrájk, amelyben — Manuel Fraga Iribarne spanyol tájékoztatásügyi miniszter bevallása szerint — több mint 15.000 ember vesz részt.

Amint a New York Times madridi tudósitója jelenti, „a spanyol kormány azzal fenyegeti az asztúriai bányászokat, hogy meghatározatlan időre bezárja a bányákat, ha valamennyien nem térnek vissza munkájukhoz".

A lap rámutat, hogy a spanyol munkaügyi minisztérium inspektorai kijelentették a sztrájkolóknak: a kormány az ugynevezett „közrendet védő törvényhez" fog folyamodni, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy rendőri megtorlásokat vezetnek be a bányászok ellen.

Az asztúriai sztrájkok kirobbanásának okait kommentálva a New York Times rámutat, hogy ezek a bányászoknak a béremeléssel, a fizetett szabadság meghosszabbitásával és a jobb munkakörülményekkel kapcsolatos követeléseiben keresendők. A spanyol munkástömegek jelenlegi sulyos helyzetében ezek a követelések létfontosságuak és sürgősek. Az események alakulása bebizonyitotta — állapitja meg a New York Times —, hogy a hatósági fenyegetőzések és üldözések korántsem félemlitették meg a sztrájkoló bányászokat, hanem még inkább fokozták harci elszántságukat. A tisztán gazdasági jellegü követeléseken tulmenően a sztrájkolók most már a szabad szakszervezetekbe tömörülés jogáért is harcolnak — mutat rá a lap.

Mint ismeretes, a spanyolországi szakszervezeti mozgalmat jelenleg a hatóságok irányitják és ellenőrzik, s kizárólag francoista vezetőségét a rendszer nevezi ki. A munkásoktól megtagadják a jogot, hogy maguk válasszák meg szakszervezeti vezetőiket. A szakszervezeti vezető szervek legutóbbi választásai hiven tükrözték a munkások elégedetlenségét a francoista hatóságoknak a szakszervezeti mozgalomba való beavatkozása miatt. A választások alkalmával az asztúriai bányászok 40 százaléka tiltakozása jeléül tartózkodott a szavazástól, „bojkottálta a választásokat" (Le Monde).

Az utóbbi napok eseményeiből kitünt, hogy a spanyolországi sztrájkmozgalom tovább terjed, mert a hatóságok nem hajlandók a bányászok követeléseit teljesiteni.

I. S.

Külföldi távirdatok

GARACAS. A venezuelai Nemzeti Kongresszus képviselőháza megszavazta a választási törvény módositását. Ennek alapján a Kommunista Párt és a Baloldali Forradalmi Mozgalom részt vehet a sorra kerülő általános választásokon. Luiz Arcaiya, a venezuelai képviselőház elnöke egyik beszédében hangsulyozta, hogy nem lehetszabad választásokat tartani, ha nem biztositanák a fenti pártok részvételi jogát.

★

DELHI. A delhi békeharcosok és az indiai nép Latin-Amerikával szolidarizáló bizottsága Mexikó ottani nagykövetsége utján követelte Mexikó elnökétől Siqueiros világhirü festő szabadon bocsátását. Az elnökhöz intézett üzenet hangsulyozza, hogy a börtönben napról-napra romlik Siqueiros egészsége, s fogvatartása nagybecsü alkotásoktól fosztja meg a világkulturát.

★

TOKIÓ. Az Okinawa visszaadását követelő menetelés résztvevői kedden Tokióba érkeztek. Pénteken felkeresték a kormány képviselőit és az amerikai nagykövetséget, határozatokat nyujtottak át, s ezekben követelték az USA által megszállt sziget visszacsatolását.

★

LONDON. A Daily Mail konzervativ lap vezércikkében felszólitja a kormányt, bélyegezze meg a dél-afrikai rasszista rendszert. Az ujság emlékeztet arra, hogy a Biztonsági Tanácsban Anglia nem szavazta meg az apartheid-ellenes határozatot. Ez azzal magyarázható, hogy a dél-afrikai gazdaságba fektetett brit tőke dusan kamatozik s az angol kormány nem szeretné magára haragitani a rasszistákat, mert meg akarja tartani Simonstown-i tengeri támaszpontját.

★

BUENOS AIRES. Entre-Rios argentin tartomány hatóságai szélsőségesen reakciós, kommunistaellenes rendeleteket hoztak. Egyebek között a kommunistáknak megtiltották a tanitói és a tanári hivatás gyakorlását, vezető tisztségek betöltését kulturális és sportszervezetekben. Betiltották 13 vidéki szervezet tevékenységét.

★

HÁGA. A De Waarheid szerint az év első felében — a mult év hasonló időszakához viszonyitva — 24 millió guldennel gyarapodott a Royal Dutch Shell csoport társaságainak tiszta profitja.

★

PÁRIZS. A francia kereskedelmi flotta átfogó sztrájkja pénteken győzelemmel végződött. A tengerészek béremelést kaptak, munkakörülményeiket is javitják.

★

NEW YORK. A Wall Street Journal szerint a Pentagon 3 százalékról 20-ra növelte a hadirendelésekből származó maximális jövedelemhatárt.

★

BERLIN. A Berlin-Lichtenberg-i gépgyártóipari és elektrotechnikai főiskola végzősei nemsokára bekapcsolódnak a termelésbe. Az iskola hároméves fennállása alatt a gyakorlati munkát végző diákok automata cukorkacsomagoló gépet készitettek, amely 15.000 márka megtakaritást eredmézett a Velence vállalatnak. Televizió-ellenőrző készüléket is terveztek, s megrendelések végrehajtásával másfél millió márkát takaritottak meg a mult tanévben az államnak.

★

TOKIÓ. Japánban fokozódik a tőkekoncentráció. A kiméletlen versenyben a nagy társaságok elnyelik a kisebbeket, s a háboru előtti japán konszernek ismét feléledtek. A Maji nici cimü lap jelentése szerint a Micubiszi Kodzai nagy fémipari társaság és a Micubiszi Szejko fémipari társaság fuzionált, s igy helyreállt a Micubiszi konszern, amelyet a háboru után a monopolistaellenes törvények értelmében feloszlattak.

★

GORJOVICE. A csehszlovákiai Gorjovicében teljes kapacitással működésbe lépett az uj, korszerü kenyérgyár.

A gyár naponta 12 tonna kenyeret süt, a lisztet és a készterméket futószalag szállitja, a kenyeret automata berendezés dagasztja.

★

TOKIÓ. Szombaton délelőtt Japán délnyugati részén heves tajfun pusztitott. A tajfun következtében hat ember életét vesztette, 39 pedig megsebesült. Nyolc ember eltünt. Hivatalos adatok szerint a tajfun folyamán 19 hajó elsüllyedt, több mint 20.000 ház viz alá került és 61 hid összeomlott.

★

BONN. A Német Szociáldemokrata Párt sajtóközlönye, a Parlamentarische Politischer Pressedienst jelentése szerint a francia kormány ki akarja vonni a NATO parancsnoksága alól a Kelet-Franciaországban és a Nyugat-Németország területén lévő taktikai légirajokat. Párizsban — hangsulyozza a közlöny — azzal magyarázzák ezt, hogy e légiegységekre szükség van azon francia hadosztályok taktikai fedezésére, amelyeket előzőleg vontak ki a NATO parancsnoksága alól és helyeztek francia parancsnokság alá.

★

PHILADELPHIA. Augusztus 9-én Philadelphiában, 275 személyt kellett sürgősen kórházba szállitani, mert klormérgezést kaptak, amikor egy hibás tartálykocsiból klort üritettek át egy üzem tartályába. A France Presse szerint a gáz sárga felhőként terjedt szét a város egyik legnépesebb negyedében. Számos lakást ki kellett üriteni. A hirügynökség rámutat, hogy a baleset katasztrofává válhatott volna, ha a különleges tüzoltó-osztagok nem gátolják meg a klor szivárgását. A klorfelhő csak három óra mulva oszlott szét, s ezalatt mentőkocsik szünet nélkül szállitották a kórházakba a megméngezett embereket.

★

RANGOON. Burma Forradalmi Tanácsának rendeletére augusztus 9-én délelőtt több politikust letartóztattak. Egy hivatalos közlemény rámutat, hogy a Forradalmi Tanács az egész nép érdekében intézkedéseket tesz a belföldi béke helyreállitására és azt javasolja az érdekelt feleknek, hogy tárgyaljanak. Több személy azonban akadályokat görditett a belső béke helyreállitásának utjába. A kormány kénytelen volt megfelelő intézkedéseket foganatositani.

★

BUDAPEST. Magyarországon az idén az iskolák csaknem 200 millió forint értékben kapnak diafilm-vetitőket, térképeket, laboratóriumi felszerelést és más tanszereket.

★

MOSZKVA. Az Ekonomicseszkaja Gazeta szerint a szovjet hétéves terv utolsó két évében több nagykapacitásu gépesitett, illetve automatizált külszini szénkitermelés létesül, amelyek mellé olcsó villanyáramot termelő nagy hőerőmüveket épitenek.

Előzetes adatok szerint 1964-1965-ben mintegy 60 bányában és 10 nagy külszini kitermelésben teljesen gépesitik a termelést.

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 16-92, 30-87, 33-02. Kiadóhivatal: 26-34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.R.I.L. Arad. 40468